Fredrik Sonck
Toimitusjohtaja
Ålands Radio och Tv Ab
13.11.2024

Kirjallinen asiantuntijalausunto

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Asia: HE 186/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleisradioverosta annetun lain 2 §:n, arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 22 a §:n muuttamisesta

Ålands Radio och Tv (ÅRTV) on vuonna 2024 antanut lausunnon A) eduskunnan työryhmälle ja B) valtiovarainministeriölle julkisen palvelun rahoitusta, ensisijaisesti yleisradioyhtiöiden arvonlisäveron korotusta koskien.

ÅRTV viittaa näihin lausuntoihin ja toteaa, että arvonlisäveron korotuksella ei ole suoranaista vaikutusta ÅRTV:n rahoitukseen. Lisäksi ÅRTV toteaa, että myöskään niin sanotun yleisradioveron muutokset eivät vaikuta siihen, koska ÅRTV saa rahoituksensa erillisen ahvenanmaalaisen mediamaksun kautta, joka ei kuuluu eduskunnan toimivaltaan.

Muilta osin ÅRTV toistaa aiempien lausuntojensa yleiset näkemykset siitä, että julkiset palvelut tarvitsevat turvattua ja vakaata rahoitusta ja että rahoituksen ja verotusperiaatteiden tulee olla eurooppalaisen medianvapaussäännöksen (EMFA) mukaisia.

Medianvapaussäännöksen varsinainen merkitys on se, että mediapolitiikan tulee taata mediasisältöjen monimuotoisuus ja toimituksellinen riippumattomuus, varmistaa medioille kohtuulliset reunaehdot sekä vaalia vapaata ja demokraattista keskustelua, ks. esim. 21 artikla:

”Jäsenvaltioiden lainsäädännöllisten, sääntely- tai hallinnollisten toimenpiteiden, jotka ovat omiaan vaikuttamaan sisämarkkinoilla toimivien mediapalvelujen tarjoajien moniarvoisuuteen ja toimitukselliseen riippumattomuuteen, on oltava asianmukaisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia. Tällaisten toimenpiteiden on oltava perusteltuja, avoimia, puolueettomia ja syrjimättömiä.”

(Ks.: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32024R1083)

Toisin sanoen se, että julkisen palvelun median ja yksityisten tiedotusvälineiden arvonlisäverokannat poikkeavat toisistaan, saattaa olla ristiriidassa medianvapaussäännöksen syrjimättömyyttä ja oikeudenmukaisuutta koskevien vaatimusten kanssa. ÅRTV toteaa myös, että Ylen tarjonnan heikkenemisellä on vaikutusta myös Ahvenanmaan väestöön, koska ÅRTV lähettää edelleen Yle TV1:n, Yle TV2:n, Yle TEEMA & FEM:n, Yle Vegan, Yle Radio Suomen ja Yle X3M:n ohjelmia.